

ДО ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОГОВОРІВ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Тетяна НАКОНЕЧНА

асистент кафедри юриспруденції чернівецького інституту Міжнародного гуманітарного університету;
заступник начальника Чернівецького міського відділення управління виконавчої дирекції Фонду
соціального страхування України в Чернівецькій області

В запропонованій статті надається загальна характеристика договору перевезення пасажирів транспортом. Організація перевезень пасажирів, багажу та вантажобагажу встановлюється главою 64 ЦК України (перевезення вантажу ст. 909 ЦК України, перевезення пасажирів ст. 910 ЦК України тощо), Правилами надання послуг пасажирського автомобільного перевезення, Правилами повітряних перевезень пасажирів і багажу, Повітряним кодексом України, Статутом залізниць України, Кодексом торгового мореплавства України, Порядком обслуговування громадян залізничним транспортом. За договором перевезення пасажирів транспортом одна сторона (перевізник) зобов'язується перевезти другу сторону (пасажирів) до пункту призначення, а в разі здавання багажу – також доставити вантаж до пункту призначення та видавати його особі, що має право на одержання багажу; при цьому пасажир зобов'язується сплатити встановлену плату за проїзд, а при здаванні вантажу – і за провезення вантажу. При цьому наголошується, що перевізник як джерело підвищеного небезпеки відповідає за здоров'я та життя пасажирів, у зв'язку з чим його відповідальність настає незалежно від наявності вини. Звертається увага на те, що законом визначені питання контролю перевезень і обслуговування пасажирів, який здійснюється посадовими та службовими особами транспортних організацій, контролерами-ревізорами, працівниками технологічного контролю, ревізорами-інструкторами з контролю пасажирського транспорту щодо дотримання пасажирів та перевізником вимог нормативно-правових актів, які регламентують порядок обслуговування громадян транспортними організаціями та правила поведінки громадян на транспорті, посадових інструкцій тощо.

Ключові слова: договір перевезення, пасажир, багаж, вантажобагаж, перевізник, транспортна організація.

TO THE QUESTION OF GENERAL CHARACTERISTICS OF CONTRACTS OF CARRIAGE OF PASSENGERS UNDER THE LEGISLATION OF UKRAINE

Tetiana NAKONECHNA

Assistant at the Department of Law of the Chernivtsi Institute of the International Humanities University; Deputy Head of the Chernivtsi City Branch of the Executive Directorate of the Social Insurance Fund of Ukraine in Chernivtsi region

The proposed article gives a General description of the contract of carriage of passengers by transport. Organization of transportation of passengers, baggage and cargo is established by Chapter 64, civil code of Ukraine (shipping article 909 of the civil code of Ukraine, transportation of passengers article 910 of the civil code of Ukraine, etc.), Rules of provision of passenger road transport, Rules of air carriage of passengers and baggage, the Air code of Ukraine, the Charter of Railways of Ukraine, the Code of trade seafaring of Ukraine, Order services by rail. Under the contract of carriage of a passenger by transport, one party (carrier) undertakes to transport the second party (passenger) to the destination, and in the case of baggage delivery – also to deliver the goods to the destination and issue it to the person entitled to receive baggage, the passenger undertakes to pay the established fare, and at delivery – and for the carriage of. It is noted that the carrier as a source of increased danger is responsible for the health and life of the passenger, in connection with which his responsibility comes regardless of the presence of guilt.

Attention is drawn to the fact that the law defines the issues of control of transportation and passenger service, which is carried out by officials and officials of transport organizations, inspectors, auditors, employees of technological control, auditors, instructors for the control of passenger transport to comply with passengers and carrier requirements of legal acts regulating the order of service of citizens by transport organizations and rules of conduct of citizens on transport, job descriptions and the like.

Keywords: contract of carriage, passenger, baggage, cargo, transportation, transport organization.

CU PRIVIRE LA CARACTERISTICILE GENERALE ALE CONTRACTELOR DE TRANSPORT DE CĂLĂTORI ÎN CONFORMITATE CU LEGISLAȚIA UCRAINEI

Articolul propus oferă o descriere generală a contractului de transport al unui pasager cu transportul. Organizarea transportului de pasageri și bagaje este stabilită de capitolul 64 din Codul civil al Ucrainei (transportul de marfă la articolul

909 din Codul civil al Ucrainei, transportul de pasageri la articolul 910 din Codul civil al Ucrainei etc.), regulile serviciilor de transport rutier de pasageri, regulile de transport aerian de pasageri și bagaje, codul aerian Căile ferate ale Ucrainei, Codul de transport maritim al Ucrainei, Procedura de deservire a cetățenilor pe calea ferată. În cadrul contractului de transport al unui pasager cu transportul, o parte (transportator) se obligă să transporte cealaltă parte (pasager) la destinație, iar în cazul livrării bagajelor - de asemenea, să livreze marfa la destinație și să o predea persoanei îndreptățite să primească bagajele; în acest caz, pasagerul se obligă să plătească tariful stabilit, și la predarea mărfurilor - și pentru transportul de mărfuri. Se subliniază că transportatorul ca sursă de pericol crescut este responsabil pentru sănătatea și viața pasagerului și, prin urmare, răspunderea acestuia apare indiferent de vinovăție. Se atrage atenția asupra faptului că legea definește problemele controlului transportului și al serviciilor de pasageri, care se realizează de către funcționarii și oficialii organizațiilor de transport, controlori-auditori, lucrători ai controlului tehnologic, auditori-instructori ai controlului transportului de pasageri cu privire la respectarea pasagerilor și a transportatorilor, care reglementează procedura de deservire a cetățenilor de către organizațiile de transport și regulile de conduită ale cetățenilor în transporturi, fișele postului etc.

Cuvinte-cheie: contract de transport, pasager, bagaj, transport, organizare transport.

Постановка проблеми. Правове регулювання перевезень пасажирів є однією з найважливіших категорій в цивільному праві України, без з'ясування сутності та природи якої досить складно зрозуміти особливості договорів перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти, порядок їх укладання, зміни та припинення, а також відповідальність сторін та інші питання, які виникають у зв'язку зі здійсненням перевезень. Не зважаючи на проведення кодифікації цивільного законодавства України, деякі проблемні питання перевезень пасажирів врегульовані не повною мірою, у зв'язку з чим питання практичного застосування та вирішення спірних питань, що випливають з договорів перевезення, залишається складним питанням через наявність значної кількості нормативних актів, що регулюють відносини в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Теоретичну основу дослідження склали наукові праці таких правознавців, як С.С. Алексєєв, А.Г. Биков, М.І. Брагінський, В.В. Вітрянський, Г.С. Гуревич, О.В. Дзера, А.С. Довгерт, В.А. Єгізаров, О.С. Іоффе, О.О. Карлов, А.Д. Кейлін, Н.С. Ковалевської, О. Красавчикова, В.В. Луця, О.Л. Маковський, Д.А. Медведєв, Я.І. Рапопорт, А.М. Рубін, Г.П. Савічев, О.І. Сафончик, О.М. Садіков, Є.О. Харитонов, М.Є. Ходунов, Р.Ш. Цинцадзе, Х.І. Шварц, Я.М. Шевченко, Г.Ф. Шершеневич та інших.

Мета статті. Метою статті є науковий аналіз загальних положень договору перевезення транспортом як окремого інституту договірних зобов'язань та аналіз чинного законодавства України, теоретичних та практичних проблем, що виникають у сфері перевезень транспортом.

Викладення основного матеріалу. Транспортні організації та підприємства повинні забезпечувати потреби населення у пасажирських перевезеннях, безпеку користування будь-яким видом

транспорту, необхідні зручності, якісне обслуговування пасажирів на автовокзалах, залізничних вокзалах, портах, аеропортах тощо, а також в громадському транспорті, автомобільному транспорті, в поїздах, в літаках та суднах, своєчасне перевезення і збереження багажу і вантажобагажу [21, С. 57; 17, С. 184].

Організація перевезень пасажирів, багажу та вантажобагажу встановлюється главою 64 ЦК України (перевезення вантажу ст. 909 ЦК України, перевезення пасажирів ст. 910 ЦК України тощо), Правилами надання послуг пасажирського автомобільного перевезення [9], Правилами повітряних перевезень пасажирів і багажу [10], Повітряним кодексом України [6], Статутом залізниць України [7], Кодексом торгового мореплавства України [8], Порядком обслуговування громадян залізничним транспортом [11]. Відповідно до п. 2.1.1 Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України перевезення пасажирів здійснюється між всіма залізничними станціями та зупинковими пунктами, відкритими для посадки, висадки пасажирів, за розкладом руху пасажирських поїздів, затвердженим у встановленому порядку. При цьому загальні положення щодо перевезення пасажирів передбачені ст. 910 ЦК України [3].

За договором перевезення пасажирів транспортом одна сторона (перевізник) зобов'язується перевезти другу сторону (пасажирів) до пункту призначення, а в разі здавання багажу – також доставити вантаж до пункту призначення та видавати його особі, що має право на одержання багажу; при цьому пасажир зобов'язується сплатити встановлену плату за проїзд, а при здаванні вантажу – і за перевезення вантажу [20, С. 200]. Договір перевезення пасажирів та багажу посвідчується відповідно квитком і багажною квитанцією.

За загальним правилом, зазначений договір є платним, однак є певна група громадян, яким за-

конодавством надається право на безоплатний проїзд або право на пільговий проїзд.

Договір перевезення пасажирів транспортом належить до консенсуальних договорів, при цьому порядок укладення договору перевезення пасажирів відрізняється певною специфікою, яка полягає в тому, що зазначений договір належить до *публічних договорів*, у зв'язку з чим транспортна організація зобов'язана вступити з пасажиром в договірні відносини та виконати таке перевезення. При цьому основні умови договору перевезення для всіх пасажирів, які придбали відповідні проїзні документи, повинні бути однаковими.

За способом укладення договір перевезення пасажирів транспортом належить до *договорів приєднання*, тобто його умови визначаються в стандартних формах, які розробляються відповідним органом виконавчої влади на підставі правових актів, і можуть бути прийняті пасажиром не інакше як шляхом приєднання до вже існуючої форми.

На транспорті є окремі види договорів перевезення пасажирів, які поділяються на категорії: 1) в залежності від швидкості руху – на швидкісні, швидкі та пасажирські; 2) в залежності від відстані слідування – дальні, міські та приміські [21].

Укладення договору перевезення і факт оплати за проїзд підтверджується наявністю у пасажирів квитка встановленої форми (зокрема, квитки видаються з зазначенням прізвища пасажирів).

У випадку здачі до перевезення багажу пасажирів видається багажна квитанція, що містить відомості про кількість та місць та масу багажу. Згідно правилам перевезення втрачений квиток не поновлюється, а при втраті багажної квитанції багаж видається на підставі письмової заяви пасажирів.

Предметом договору перевезення пасажирів (як окремого виду договору перевезення) є дії перевізника щодо доставки пасажирів в пункт призначення, а при здачі пасажирів багажу - багажу, який повинен бути виданий уповноваженій на його отримання особі, а також дії пасажирів по сплаті встановленої плати за проїзд та провіз багажу.

Особливість суб'єктного складу зазначеного договору полягає в тому, що в якості пасажирів виступає фізична особа, а в якості його контрагента – перевізника – виступає транспортна організація, яка за чинним законодавством визнається суб'єктом публічного права.

Страховання пасажирів транспорту відповідно до Закону України „Про страхування” [2; 13] є одним з видів обов'язкового страхування.

Змістом зазначеного договору є сукупність його умов. Договір перевезення наділяє пасажирів певними правами, що визначають призначення самого договору та враховуючих особливі життєві обставини, що можуть виникнути у певних групах чи навіть окремих пасажирів (наприклад, повернути придбаний квиток перевізнику з одержанням його вартості за винятком встановленого збору, робити зупинки на шляху сполучення тощо).

Пасажир згідно з чинним законодавством має право на: 1) безпечне і своєчасне доставку до місця призначення, вказаного в проїзному документі, обслуговування під час перевезення згідно з встановленими нормами; 2) поставлення вимог до перевізника щодо виконання ним умов проїзду згідно з договором про перевезення; 3) безплатне перевезення із собою 36 кг ручної поклажі; 4) переоформлення проїзного документа; 5) одержання від перевізника повної і своєчасної інформації про перелік послуг, що надаються, їх вартість, інформації про розклад руху транспорту та ін.; 6) перевідправлення багажу, повернення багажу на пункт відправлення; 7) відшкодування перевізником збитків за втрачений чи пошкоджений вантаж або вантажобагаж згідно з встановленим спеціальним законодавством порядком тощо.

Пасажир зобов'язаний: 1) сплатити транспортній організації встановлену плату за поїздку чи перевезення багажу (вантажобагажу); 2) здійснювати поїздку тільки за наявності проїзного документа; 3) дотримуватися на території транспортних організацій (автовокзалах, аеровокзалах, портах, залізничних вокзалах тощо), та під час поїздки публічного порядку, правил перевезення, протипожежних та санітарно-епідеміологічних правил тощо.

Оскільки зазначений договір є публічно-правовим, тому на транспортні організації загального користування покладається певні публічно-правові обов'язки, спрямовані на створення необхідних умов для належного обслуговування громадян. У зв'язку з цим, як правильно зазначається в літературі, обов'язки транспортних організацій поділяються на три групи: 1) забезпечити всім потенційним пасажирів рівні умови майбутнього договору перевезення; 2) створити мінімальну необхідну матеріальну базу для придбання пасажирського квитка; 3) сформувати систему інформаційного забезпечення для можливості кожної зацікавленої особи отримати вичерпні відомості щодо запланованої поїздки [19, С. 15].

Зазначені обов'язки транспортних організацій носять забезпечувально-організаційний характер (а стосовно майбутніх договорів перевезення пасажирів можуть розглядатися також в якості „переддоговірних” обов'язків), що докладно регламентуються спеціальним законодавством [16, С. 305].

Перевізник має право : 1) відмовити пасажиру у перевезенні у випадках, передбачених законодавством; 2) розпорядитися багажем пасажирів, якщо він не був витребуваний у встановлений Правилами термін; 3) відмовитися у прийнятті вантажобагажу у випадках, передбачених правилами; 4) відмовити у посадці в транспорт при пред'явленні пасажиром недійсних проїзних документів тощо.

Основними обов'язками транспортних організацій є: 1) здійснювати безпечно перевезення пасажирів до пункту призначення, вказаного у проїзному документі; 2) перевезти багаж пасажирів до пункту призначення, вказаного в проїзному документі, та видати його пасажиру особисто або уповноваженій ним особі; 3) своєчасно доводити до пасажирів та осіб, які зустрічають, інформацію про прибуття транспорту та зміни у розкладі; 4) забезпечувати відповідність виробничих приміщень, будівель та транспорту до нормативних документів щодо їх експлуатації та надавати пасажирів, згідно з встановленими нормами, приміщення для очікування; 5) забезпечувати схоронність ручної поклажі пасажирів у камерах схову, а багажу та вантажобагажу – в сховищах та під час перевезення тощо.

Коло основних обов'язків перевізника передбачено самим визначенням договору перевезення пасажирів, проте цим обов'язки перевізника не обмежуються, що пояснюється наявністю забезпечених прав пасажирів, зокрема, обов'язком залізниці є не лише доставити пасажирів у пункт призначення, але й в період виконання вказаного обов'язку створити пасажирів безпечні і комфортні умови поїздки [18, С. 237].

Отже, за способом правового регулювання всі обов'язки перевізника можна поділити на дві групи: 1) обов'язків, що впливають із передбачених законодавством прав пасажирів, щодо забезпечення цих прав; 2) обов'язків перевізника, які встановлені і регламентовані безпосередньо транспортним законодавством.

Перевезення багажу та вантажобагажу. Одним з основних обов'язків перевізника є забезпечення безпеки пасажирів і збереження речей, що з ним перевозяться (ст. 910 ЦК України). Предметом договору перевезення пасажирів та багажу

є дії перевізника з доставки багажу до пункту призначення і видачі його уповноваженій особі. При цьому необхідно відрізнити речі, які перевозяться пасажиром (ручну поклажу) від речей, які пасажир здає транспортній організації за багажною квитанцією (багажу). Ручна поклажа – речі, що знаходяться у володінні пасажирів під час перевезення, плата за перевезення яких не вноситься (виняток – якщо вага перевищує встановлену норму). *Багаж* – це речі та інші матеріальні цінності, що відправляються пасажиром за окрему плату за наявності проїзних документів у багажному відділенні транспорту, який прямує в тому самому напрямку, що і пасажир, про що видається багажна квитанція. *Вантажобагаж* – вантаж, що перевозиться в пасажирських і поштово-багажних транспортних засобах [18, С. 139].

Виникнення у перевізника обов'язку з доставки багажу та видачі його у пункті призначення пасажирів або іншій особі, яка має право на його одержання, залежить виключно від дій самого пасажирів, які здійснюються ним у межах укладеного договору перевезення. У випадку реалізації пасажиром свого права на здачу багажу перевізнику, у останнього виникає обов'язок щодо своєчасної доставки багажу до пункту призначення, забезпечення його збереження під час перевезення і видачі його уповноваженій особі. У випадку перевезення пасажиром лише ручної поклажі, його права на здавання багажу залишаються нереалізованими, і відповідно, зобов'язань у транспортної організації з цього приводу не виникає.

Законом визначені питання контролю перевезень і обслуговування пасажирів, який здійснюється посадовими та службовими особами транспортних організацій, контролерами-ревізорами транспортних засобів, працівниками технологічного контролю, ревізорами-інструкторами з контролю пасажирського транспорту щодо дотримання пасажирів та перевізником вимог нормативно-правових актів, які регламентують порядок обслуговування громадян транспортними організаціями та правила поведінки громадян на транспорті, посадових інструкцій тощо.

Кожен учасник перевізного процесу несе відповідальність перед пасажиром, відправником вантажобагажу з моменту прийняття багажу чи вантажобагажу до перевезення і видачі багажної квитанції [21]. Кожна наступна транспортна організація чи суб'єкт підприємницької діяльності, який приймає багаж чи вантажобагаж, вступає тим самим у договір перевезення і покладає на себе всі обов'язки, які виникають при цьому.

При незбереженні багажу та прострочення у його доставці перевізник несе відповідальність, якщо не доведе відсутність своєї вини. Межі відповідальності перевізника залежать від оголошеної вартості багажу, а якщо вона не була оголошена – розмір відшкодування визначається його вартістю. Крім того, перевізник зобов'язаний повернути провізну плату, стягнуту за перевезення втраченого, не збереженого, зіпсованого чи ушкодженого багажу. За прострочення доставки багажу сплачується штраф у певному відсотку від провізної плати, при цьому інші можливі збитки відшкодуванню не підлягають.

За загальним правилом на перевізника не покладаються обов'язки щодо забезпечення їх збереження на шляху прямування, оскільки турбування про це покладається на пасажера.

Крім того, в інтересах захисту прав пасажирів та покращення їх обслуговування на транспорті, передбачена відповідальність перевізника за затримання відправлення та прибуття пасажера у пункт призначення у вигляді сплати штрафу, але при наявності вини транспортної організації.

Перевізник відповідає за втрату, нестачу, порчу або пошкодження багажу і пошти. Він відповідає (у розмірі фактичної шкоди) за їх схоронність з моменту прийняття їх до перевезення і до видачі одержувачу, якщо не доведе, що втрата, нестача, порча або пошкодження багажу і пошти виникли внаслідок обставин, які перевізник не міг запобігти і усунення яких від нього не залежало [5].

У випадку заподіяння життю або здоров'ю пасажера транспортна організація або підприємство несе перед пасажиром відповідальність за правилами, встановленими главою 82 ЦК України. В інтересах захисту прав пасажера закон, незважаючи на наявність в даному випадку договору, встановлює для пасажирських перевезень позадоговірну (деліктну) відповідальність залізниці при ушкодженні життя або здоров'я пасажера.

Існування зазначеного правила пояснюється тим, що перевізник як джерело підвищеного небезпеки відповідає за здоров'я та життя пасажера, у зв'язку з чим його відповідальність настає незалежно від наявності вини (ст. 1187 ЦК України). У таких випадках законом передбачається можливість відшкодування моральної шкоди за правилами, встановленими чинним законодавством України [14; 15; 22]. Разом з тим, потребує вдосконалення чинного законодавства щодо порядку відшкодування моральної шкоди, завданої пасажирові під час надання послуг з перевезення.

Література

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 40.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40.
4. Цивільно-процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 40-42.
5. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року із змінами внесеними Законом від 21.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради, - 2001, № 9, Ст. 68.
6. Повітряний кодекс України: Закон України від 04.05.1993р. // Відомості Верховної Ради 1993. - № 25.- Ст. 274.
7. Статут залізниць України: затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 № 457 // Офіційний вісник України. – 1998. - № 14.
8. Кодекс торговельного мореплавства України № 176/95-ВР від 23.05.1995. // Відомості Верховної Ради, 1995, №№ 47, 48, 49, 50, 51, 52, ст.349.
9. Правила надання послуг пасажирського автомобільного перевезення, затверджені Постановою КМ України від 18.02.1997 р. № 176 // URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP970176.html
10. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 30 листопада 2012 року № 735 // URL: <https://www.flyuia.com/ua/ua/information/rules-and-regulations/carriage-rules>
11. Порядок обслуговування громадян залізничним транспортом: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1997 № 252 // Офіційний вісник України. – 1997. - № 12.
12. Про затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України: Наказ Мінтрансу України від 28.07.1998 № 297 // Офіційний вісник України. – 1998. - № 40.
13. Про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.1996 року № 959 // Урядовий кур'єр. – 1996. - № 213-214.
14. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.95 р. № 4.
15. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.03.92 р. № 6 // Постанови Пленуму Верховного Суду України у цивільних справах/ За заг. ред. В.Т. Маляренко. – К. – 2004.
16. Брагинский М.И. Витрянский В.В. Договорное право. Книга четвертая. – М.: Статут", - 2004.

17. І.В. Булгакова, О.В. Клепкова. Транспортне право України: Академічний курс. Підручник. – К.: Видавничий дім „Ін Юре”. – 2005.

18. Залесский В.В. Транспортные договоры. Учебно-практическое пособие. – М., „ЮрИнформ-центр”, 2001.

19. Залесский В.В. О защите прав пассажира в отношениях с транспортной организацией-перевозчиком// Право и экономика. – 2000. - № 9.

20. Луць В.В. Контракти в підприємницькій діяльності: Навчальний посібник. – К. „Юрінком Інтер”, 2001.

21. Харитонов Е.О., Саниахметова Н.А. Гражданское право Украины. Учебник.- Харьков „Одиссей”, - 2008.

22. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар/ За ред. Є.О. Харитонова. – Х.: Одиссей. – 2010.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА
НАКОНЕЧНА Тетяна Василівна,
асистент кафедри юриспруденції чернівецького
інституту Міжнародного гуманітарного
університету; заступник начальника
Чернівецького міського відділення управління
виконавчої дирекції Фонду соціального
страхування України в Чернівецькій області;

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR
NAKONECHNA Tetiana Vasylivna,
Assistant at the Department of Law of the
Chernivtsi Institute of the International Humanities
University; Deputy Head of the Chernivtsi City
Branch of the Executive Directorate of the Social
Insurance Fund of Ukraine in Chernivtsi region;

